

A Pécsi Ítéltábla Tatár László Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - Matkó Ügyvédi Iroda által képviselt **I.rendű alperes neve** (I. rendű alperes címe) I. rendű és Budapesti 302. számú Ügyvédi Iroda (által képviselt **II. rendű alperes**. (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2011. július hó 12. napján kelt 10.G.20.088/2011/23. sorszámú ítélete ellen a felperes által 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi az I. rendű alperest arra, hogy a Baranya Megyei Bíróság 10.G.20.899/2006/179. számú és a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.271/2009/8. számú ítéletében a K. F. és T.Zrt. II. rendű alperes részére az I. rendű alperes által fizetendő 204.217.000,- (kettőszáznégymillió-kettőszáztizenhétezer) forint tőkéből és kamataiból 68.000.000 (hatvannyolcmillió) forintot, és ennek 2006. január hó 18. napjától a 10.G.20.899/2006/179. számú ítéletben részletezett késedelmi kamatát a felperesnek fizessen meg azonnali hatállyal. .

Amennyiben a fenti követelés az I. rendű alperes vagyonából nem hajtható be, kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 68.000.000,- (hatvannyolcmillió) forintot, és ennek 2006. január hó 18. napjától a 10.G.20.899/2006/179. számú ítéletben részletezett késedelmi kamatát .

A keresetet ezt meghaladóan tekinti elutasítottnak.

A felperes által az I.-II. rendű alperesek részére fizetendő elsőfokú perköltség összegét 300.000-300.000,- (háromszázezer-háromszázezer) forintra leszállítja.

A felperes által az állam részére fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 513.000,- (ötszáztizenháromezer) forintra leszállítja.

Kötelezi az I.-II. rendű alpereseket egyetemlegesen, hogy fizessen meg az állami adóhatóság felhívására 387.000,- (háromszáznolcvanhétezer) forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I.-II. rendű alperesnek 15 napon belül 150.000-150.000,- (százötvenezer-százötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest 513.000,- (ötszáztizenháromezer) forint, az I.-II. rendű alpereseket egyetemlegesen 387.000,- (háromszáznyolcvanhétezer) forint le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére külön felhívásra az államnak.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Felperes keresetében 147.500.000,- forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni I. rendű alperest hivatkozással arra, hogy az alperesek között létrejött vállalkozási szerződésből eredő, az I. rendű alperessel szemben fennálló követelését a 2005. július hó 28. napján kelt megállapodással, illetve ráutaló magatartással a II. rendű alperes a felperesre engedményezte. Keresete kiterjedt továbbá arra, hogy a bíróság 2.296.880,-, 1.843.750,- és 3.902.941,- forint szerződésszegéssel okozott kár megfizetésére is kötelezze az I. rendű alperest. Előadta, hogy az I. rendű alperes az engedményezési szerződés alapján fennálló fizetési kötelezettségét nem teljesítette, ezen magatartása miatt felperes követelését a K.Kft.-vel kötött vállalkozási szerződés alapján vállalkozói díj címén érvényesítette, a perköltség az I. rendű alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben merült fel. Kérte, hogy a bíróság a II. rendű alperest - amennyiben az engedményezett követelés az I. rendű alperestől nem hajtható be - kezesként kötelezze 147.500.000,- forint és járulékai megfizetésére. Másodlagos keresete az engedményezési szerződés létrehozására irányult a Ptk. 208. § (3) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy 2005. július hó 28. napján nem jött létre engedményezési szerződés felperes és a II. rendű alperes között, mivel a megállapodásból az engedményezett követelés, az engedményezés terjedelme nem tűnik ki, a felek az engedményezési megállapodás megkötését arra az esetre vállalták, ha a felperes és II. rendű alperes között vállalkozási szerződés jön létre, ennek ellenére felperes a vállalkozási szerződést a perben nem álló K. Kft.-vel kötötte meg. Kifejtette, hogy az engedményezési szerződés létrejötte ráutaló magatartás alapján sem állapítható meg, a 2005. október hó 25. napján kelt - felperes által hivatkozott - jegyzőkönyv az engedményezést csak, mint lehetőséget tartalmazza. Utalt arra, hogy a felek között korábban folyamatban volt perekben sem a felperes, sem a II. rendű alperes nem hivatkozott engedményezésre. Alaptalannak találta az engedményezési szerződés létrehozására irányuló keresetet is. Megállapította, hogy a 2005. július hó 28. napján kelt megállapodás alapján a II. rendű alperest nem terhelte szerződéskötési kötelezettség, mivel a megállapodásban megjelölt vállalkozási szerződés - felperes és II. rendű alperes között - nem jött létre. Kiemelte, hogy a megállapodásban felek a szerződés

lényeges tartalmi elemeit nem rögzítették, így a szerződés létrehozásának ez is törvényes akadálya.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az I.-II. rendű alperesek kereset szerinti marasztalását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 3. § (4) és Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, indokolatlanul mellőzte a felperes által indítványozott bizonyítás elrendelését, a bizonyítási indítványok mellőzése és a kártérítési igény elutasítása tekintetében indokolási kötelezettségének nem tett eleget. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, és megalapozatlan az a következtetése, hogy a felek között nem jött létre engedményezési szerződés. Kifejtette, hogy a csatolt okiratok (2005. augusztus hó 1. napján kelt vállalkozási szerződés 14.1.2. pontja, 2005. július hó 28. napján kelt megállapodás, 2005. október hó 25. napján kelt jegyzőkönyv, 2005. december hó 1. napján kelt II. rendű alperesi nyilatkozat) alapján egyértelműen megállapítható, hogy az engedményezés írásban megtörtént, illetve ennek hiányában a szerződés szóbeli megkötését igazolja az a tény, hogy II. rendű alperes a felperes tekintette kivitelező partnernek - annak ellenére, hogy felperessel szerződéses kapcsolatban a K. Kft. állott - és a hibajegyzéket részére küldte meg (2006. január hó 6. és 2006. február hó 27. napján kelt, G.20.088/2011/26. szám alatt csatolt iratok). Állította, hogy a 2005. július hó 28. napján kelt megállapodás, 2005. október hó 25. napján kelt jegyzőkönyv, 2005. december hó 1. napján kelt II. rendű alperesi nyilatkozat, 2006. január 6. és március hó 2. napján tett nyilatkozatok alapján a II. rendű alperes előszerződésben vállalt kötelezettséget az engedményezési szerződés megkötésére, a végleges szerződés tartalma az okiratok, nyilatkozatok alapján egyértelműen megállapítható. A kártérítés tekintetében arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes az engedményezési szerződés ellenére megtagadta a kifizetést felperes részére, szerződésszegő magatartása miatt kényszerült a felperes perindításra a K.Kft. és II. rendű alperessel szemben a vállalkozói díj megfizetése érdekében. Álláspontja szerint a kárként érvényesített perköltség az I. rendű alperes magatartásával okozati összefüggésben következett be, amennyiben az I. rendű alperes fizetési kötelezettségének szerződésszerűen eleget tesz, a kár nem merült volna fel.

Az I.-II. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. A II. rendű alperes hivatkozott arra, hogy a felperes követeléséről a Baranya Megyei Bíróság 9.G.20.879/2007/31. és a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.341/2008/3. számú ítéletében már jogerősen döntött, ezért felperes részéről ismételt igényérvényesítésnek - mivel az tartozatlan fizetésre irányul - nincs helye. Előadta, hogy a felperes vállalkozói díjkövetelését II. rendű alperes a csődegyezség alapján teljesíti, a csődegyezség ítélt dolog, engedményezni azt a követelést, ami az I. rendű alperessel szemben áll fenn, a csődegyezség jogerejére és ítélt voltára való tekintettel nem lehet.

A fellebbezés részben alapos.

A felperes a fellebbezés mellékleteként új bizonyítékokat csatolt (2005. VII. hó 7. árajánlat, 185/2005. számú számla, 2005. szeptember hó 3. napján kelt levél, VF568385. számú számla, 2005. október hó 3. napján kelt engedményezési értesítő, 2005. szeptember 30., 2005. december hó 23., 2006. január 6. és 2006. február 27. napján kelt levelek, G.20.879/2007/23. számú jegyzőkönyv). A Pp. 235. § (1) bekezdés 2. fordulata értelmében a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141. § (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell. A fellebbezéshez csatolt bizonyítékokról az elsőfokú határozat meghozatalát megelőzően a fellebbező félnek tudomása volt, ezért ezeket a Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárás során figyelembe venni nem lehetett volna. Ugyanakkor a Pp. 235. § (1) bekezdés 3. fordulata az adott fellebbezés tekintetében alkalmazható. A Pp. 3. § (3) bekezdése értelmében a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha a törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni. Az elsőfokú eljárás során az elsőfokú bíróság e kötelezettségének nem tett eleget, ezért a fellebbező fél jogosult új tény állítására, és új bizonyíték előadására (BDT.2004/938. szám alatt közzétett eseti döntése) az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás indítványozására.

Fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság a felperes által csatolt iratok, az elsőfokú bíróság iratai és a másodfokú eljárás során beszerzett Baranya Megyei Bíróság 10.G.20.899/2006., 9.G.20.879/2007., B.29/2009. számú iratai, a másodfokú eljárás során kihallgatott T.Ö., dr. V. I. B. T., S. K., H. J., H.T. tanúk vallomása alapján kiegészíti és pontosítja az alábbiak szerint:

Felperes a K.Kft.-vel 2005. augusztus hó 1. napján megkötött vállalkozási szerződés alapján 2005. augusztus hó 22. napján 185/2005. szám alatt 133.650.000,- forint vállalkozói díjról állított ki részszámlát 2005. október 3. esedékességgel.

A K.Kft. a számlát 2005. szeptember hó 3. napján visszaküldte, a számla ismételt kiállítását 2005. szeptember 16-i dátummal kérte.

Felperes a VF568385. számú részszámlával 2005. szeptember hó 16. napján, 2005. október 30. esedékességgel 148.500.000,- forintot számlázott le K.Kft. felé.

A K. F. és T. Rt. II. rendű alperes az I. rendű alperessel kötött vállalkozási szerződés alapján 2005. szeptember hó 29. napján az I. rendű alperessel szemben kiállította VI. számú 640.047.586,- forint összegű részszámláját.

A II. rendű alperes a 2005. szeptember hó 29. napján I. rendű alperesnek címzett engedményezési értesítőben értesítette az I. rendű alperest, hogy a VI. számú részszámla összegéből 506.397.586,- forintot a K. és H. Rt.-re engedményezett.

Az I. rendű alperes 2005. szeptember hó 30. napján késedelmi kötbérigényre hivatkozott, és úgy nyilatkozott, hogy az engedményezési nyilatkozat kötelezetti aláírására akkor kerül sor, ha az engedményezett összeg nem haladja meg a 260.000.000 forintot.

A II. rendű alperes a 2005. október hó 3. napján a VI. számú részszámlából 260.000.000,- forintot a K. és H. Rt.-re engedményezett, az engedményezésről az I. rendű alperest értesítette. Az engedményezési értesítőn kézzel írott megjegyzésként került feltüntetésre az alábbi szöveg: „faktorálási igény 640.047.586 mínusz C. 133.650.000, összesen 506.397.586, kaptunk 452.547.586”.

Az I. rendű alperes 2005. október hó 4. napján 260.000.000,- forintot, 2005. november hó 8. napján 192.547.586,- forintot utalt át a részszámla részteljesítéseként.

A 2005. október hó 25. napján az E.C. első ütem építetői és kivitelezői között zajlott koordináción az I. rendű alperes kijelentette, hogy a VI. részszámla kifizethető, engedményezési nyilatkozatot a K.Kft. írt alá, nem pedig a K.F. és T. Rt. A K.Rt. nevében H. T. úgy nyilatkozott, hogy a K.Rt. csak a felperes neve-vel van kapcsolatban, szükség esetén hozzájárul az engedményezéshez, hozzájárul ahhoz, hogy az alvállalkozóknak közvetlenül fizessen az építető, az I. rendű alperes szerződésszögön nem járul hozzá az engedményezéshez.

Az alperesek között 2005. november hó 15. napján történt egyeztetésen a II. rendű alperes kijelentette, hogy a VI. részszámla összegét az alvállalkozói számlák kiegyenlítésére kívánja fordítani, az erre vonatkozó engedményezési nyilatkozatokat az összeg ismeretében megteszi. Vállalta, hogy az alvállalkozói engedményezetti kört név szerint közli az engedményezendő összegek megjelölésével 150.000.000,- forint bruttó összegű I. rendű alperesi kifizetés feltételezése mellett.

A II. rendű alperes képviselőjében B. T. termelési vezérigazgató-helyettes 2005. november hó 21. napján - hivatkozással a 2005. november hó 15. napján megtartott egyeztetésre - az I. r. alperes által átutalandó 150.000.000,- forint összeg felosztására kedvezményezettként jelölte meg a felperes neve-t azzal, hogy engedményezéssel bruttó 68.000.000,- forint teljesítésére kerül sor, ezen felül kifizetve 29.000.000,- forint. A 2005. június hó 22. napján kelt I. rendű alperesnek címzett II. rendű alperesi nyilatkozat szerint B. T. a munka kapcsán jognyilatkozatra felhatalmazott a K.F. és T. Rt. részéről.

A K.F. és T. Rt. II. rendű alperes 2005. december hó 1. napján kelt írásba foglalt nyilatkozatában kijelentette, hogy a K. Kft. 100 % tulajdonában áll, és a felperes neve felé a P.E.C. kivitelezési munkáival kapcsolatban az említett cégért teljes körű felelősséget vállal.

Az I. rendű alperes a 2005. december hó 23. napján kelt levélben tájékoztatta II. rendű alperest, hogy a felperes neve felperes részére bármilyen kifizetést a K.Rt. felé fennálló tartozásból csak az alábbi feltételek teljesülése esetén teljesít: lejárt elismert tartozás a K.Rt. irányában, a K.Rt. cégszerű, Ptk. előírásainak megfelelő engedményezési jognyilatkozata a felperes neve javára.

A felperes 2005. december hó 7. napján a K.Kft. felé az E.C. első ütemére kötött szerződés belső munkáit készre jelentette.

A K.Rt. II. rendű alperes 2006. január hó 6 napján a P.E.C. létesítmény felperesi munkavégzésre vonatkozó hibalistát felperesnek küldte meg, a hibák kijavítását kérte, közölte, hogy erre tekintettel a 2005. december hó 7. napján kelt teljesítést igazoló levelet nem fogadja el.

A K.Rt. II. rendű alperes 2006. február hó 27. napján a kivitelezés lezárásának helyzetéről tartandó tájékoztatóra, egyeztetésre írásban hívta meg felperes.

Felperes, II. rendű alperes és K.Kft. között 2006. március hó 2. napján megállapodás jött létre, melyben a K.F. és T. Rt. II. rendű alperes az I. rendű alperessel szembeni követelésből 50.000.000,- forint követelést a K. Kft.-re engedményezett, míg a 4. pont szerint a K.Kft. a követelést a felperesre engedményezte. A 9. pont értelmében felek megállapodtak abban, hogy abban az esetben, ha az I. rendű alperes az engedményesnek 2006. április hó 1. napjáig nem teljesíti az engedményezés tárgyát, a felek a megállapodást felbontottnak tekintik, és további tárgyalásokat folytatnak a részszámla kiegyenlítésének mikéntje tárgyában. Felek között azonos tartalmú, szintén 2006. március hó 2. napján „szerződés engedményezésről” elnevezésű okirat is aláírásra került, az engedményezésről a 2006. március hó 2. napján az I. rendű alperest értesítették.

Az I. rendű alperes 2006. április hó 1. napjáig a K.Rt. részére kifizetést nem teljesített.

Az I.-II. rendű alperesek között a Baranya Megyei Bíróság előtt G.20.899/2006. szám alatt folyamatban volt perben a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.271/2009/8. számú ítélete alapján az I. rendű alperes 204.217.000,- forint tőke és járulékai megfizetésére köteles a II. rendű alperes javára. A másodfokú bíróság a felek közötti elszámolás során megállapította, hogy a II. rendű alperest a VI. számú részszámla alapján 150.000.000,- forint + ÁFA, a kibocsátott végszámla alapján 300.416.538,- forint + ÁFA, összesen 450.416.538,- forint vállalkozói díj, továbbá pótmunka címén 24.475.634,- forint + ÁFA vállalkozói díj illeti meg, mellyel szemben

122.252.527,- forint +ÁFA javítási költség és 240.332.330,- forint késedelmi kötbért számolt el az I. rendű alperes javára. Az I. rendű alperes a jogerős ítélet alapján fennálló fizetési kötelezettségének nem tett eleget.

P. H.V. V. Zrt. letévő kérelmére a Pécsi Városi Bíróság 20.Pk.50.168/2011/4. számú végzésében a 2011. február hó 15. napján BL00004/2011. letéti számon bevételezett 422.000.000,- forintot vállalkozói díj címén teljesítési letétként elfogadta, a letét 2012. február hó 14. napján jár le. A határozat indokolása szerint a K. Rt. II. rendű alperessel szembeni kötelezettségek teljesítése érdekében rendelkezésre álló pénzösszeg tekintetében a felperes a végrehajtási eljárásban igényt jelentett be, ezért a jogosult személye bizonytalan.

Az így kiegészített tényállásra figyelemmel is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy 2005. július hó 28. napján a felek között engedményezési szerződés nem jött létre, a másodfokú bíróság e körben az elsőfokú bíróság által kifejtett indokokkal egyetért. A 2005. július hó 28. napján kelt megállapodás nem rendelkezik arról, hogy a II. rendű alperes az I. rendű alperessel szemben fennálló jövőbeni követelését a felperesre engedményezi, nem tartalmazza a fizetési kötelezettség módját, az engedményezés összegét, terjedelmét, az elszámolás rendjét. Kizárólag azt rögzíti, hogy a felperes a K.Rt.-vel kötendő vállalkozási szerződés alapján fennálló követelését, a felek közötti elszámolást a jövőben megkötendő háromoldalú engedményezési megállapodással rendezik, amennyiben a belső építészeti munkák tartalma nem a végszámlában kerül elszámolásra az I. rendű alperes felé. A nyilatkozat az engedményezési szerződés lényeges feltételeiben történt megállapodás hiányában nem engedményezési megállapodás. Megerősíti ezt dr. V.I. B.T. H. J. tanúk vallomása is, mely szerint a megállapodás a K.F. és T. Rt.-nek nem jelentett kötelezettséget, az engedményezéshez az engedményező részéről további konkrét nyilatkozatra volt szükség.

Tévesen hivatkozott a felperes arra, hogy az engedményezési szerződés részben írásban a 2005. július hó 28. napján kelt megállapodással, a 2005. augusztus hó 1. napján kelt vállalkozási szerződés 14.2. pontja alapján, továbbá ehhez kapcsolódóan a II. rendű alperes részéről ráutaló magatartással létrejött az által, hogy II. rendű alperes tudomásul vette a felperesi vállalkozási szerződés hatálybalépését, a felperes részéről a munkák megkezdését, átvette a felperes teljesítését, a K. és H.Rt.-re a II. rendű alperes a VI. részszámlának a felperes felé addig esedékessé vált vállalkozói díjjal csökkentett összegét engedményezte, illetve írásban a 2005. október hó 25. napján kelt jegyzőkönyvben, és ehhez kapcsolódóan a 2005. december hó 1. napján kelt alperesi nyilatkozattal.

A Ptk. 205. § (1) bekezdése értelmében a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre, míg a (2) bekezdés szerint a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. A 2006. augusztus hó 1. napján kelt vállalkozási szerződés 14.2. pontjában a K.Kft. hozzájárult, hogy a felperesi teljesítés számla értékét az I. rendű alperes, mint a K.Kft. megbízója a

felperes felé egyenlítse ki. Tartalma szerint a K. Kft. az I. rendű alperes felé fennálló követelését engedményezte a felperesre, ilyen követelés azonban jogviszony hiányában a K.Kft. és az I. rendű alperes között nincs, a fővállalkozási szerződés az I. és II. rendű alperes között jött létre. A 2005. július hó 28. és 2005. augusztus hó 1.n apján megkötött szerződések figyelemmel a tanúk vallomására is, nem tekinthetők írásba foglalt engedményezési szerződésnek. A szerződéses akarat ráutaló magatartással is kifejezésre juttatható, a ráutaló magatartás akkor hoz létre szerződést, ha abból olyan egyező akarat megállapítható, amely a Ptk. 205. § (1) bekezdése szerint a szerződés létrehozását eredményezi, felek magatartása - az ügyletkötés körébe eső körülményekkel, az általuk folytatott tárgyalásokkal együtt - kifejezi a megegyezést a szerződés lényeges pontjaiban. A perbeli esetben abból kiindulva, hogy a 2005. július hó 28. és augusztus hó 1. napján kelt megállapodásokkal a felek között engedményezés nem történt, ráutaló magatartással sem állapítható meg a szerződés létrejötte a felperes által hivatkozott okiratokra, tényekre hivatkozással. Önmagában az, hogy felperessel a megállapodás ellenére nem a K.Rt. kötött vállalkozási szerződést, a K. Rt. azonban szerződés hiányában mégis hibajegyzéket küldött a felperesnek, az I. rendű alperesnek továbbított engedményezési értesítőt a C.követelése megjegyzésként szerepel, a kölcsönös egybehangzó akaratnyilvánítás megállapítására nem alkalmas. E körülmények alapján nem állapítható meg, hogy meghatározott időpontban, meghatározott összegre nézve a II. rendű alperes felé fennálló vállalkozói díj követelésből a keresetben megjelölt összeget engedményezte volna a II. rendű alperes a felperesre. Megjegyzi a másodfokú bíróság azt is, hogy a 2005. őszén történt, a felperes által állított 147.500.000,- forint összegű engedményezés tényét cáfolja, hogy ezen időszakban a vállalkozási szerződés alapján a K.Kft.-t megillető visszatartás folytán felperesnek az esedékes követelése ennél kevesebb, 133.650.000,- forint volt, melyből a K.Kft 30.700.000.-forintot felperes részére megfizetett.

A 2005. október hó 25. napján kelt jegyzőkönyvben a II. rendű alperes részéről az engedményezés lehetőségként fogalmazódott meg, egyértelmű, határozott, a követelés összegét is tartalmazó nyilatkozat nem történt. Ezzel összhangban H. T. tanú előadta, hogy 2005. október hó 25. napján a II. rendű alperes nevében nem tett engedményezésre vonatkozó nyilatkozatot. Nem engedményezés a 2005. december hó 1. napján kelt okirat sem, mely a II. rendű alperes kezési felelősségét alapozta meg a G.20.879/2007. szám alatt indított perben.

Tévesen hivatkozott a felperes arra is, hogy 2006. január hó 6. és 2006. március hó 2. napján az engedményezési szerződés szóban létrejött. A II. rendű alperes annak ellenére, hogy közvetlen vállalkozási jogviszonyban a felperessel nem állott, a felperes teljesítéséről nyilatkozott 2006. január hó 6. napján és felperest hívta fel a kivitelezéssel kapcsolatos egyeztetésre. E tényekből azonban az előzményekre is figyelemmel nem következik az, hogy I. rendű alperessel szemben fennálló meghatározott összegű követelését a felperesre engedményezte.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a II. rendű alperest a Ptk. 208. § (1) bekezdése alapján szerződéskötési kötelezettség a 2005. július hó 28. napján kelt megállapodás alapján nem terhelte, a megállapodásban a felek a szerződés lényeges tartalmi elemeit nem rögzítették. A Ptk. 208. § (1) bekezdése értelmében a felek megállapodhatnak abban, hogy későbbi időpontban egymással szerződést kötnek (előszerződés). Az előszerződés alapján a felek kötelesek a szerződést megkötni. A megállapodás akkor minősül előszerződésnek, ha belőle egyértelműen kitűnik a felek későbbi időpontra vonatkozó szerződési akarata, az előszerződésben a felek a szerződés megkötésére hosszabb-rövidebb, de mindenképpen meghatározott időt kötnek ki. Jelen esetben a peres felek a 2005. július hó 28. napján kelt megállapodásban csak arról rendelkeztek, hogy a felperes és a II. rendű alperes között létrejövő vállalkozási szerződés pénzügyi rendezésére a jövőben készül háromoldalú engedményezési megállapodás. A II. rendű alperes ilyen tartalmú nyilatkozata nem kötelezettségvállalás, mivel az engedményezési szerződés megkötésére a felperes és II. rendű alperes vállalkozási szerződése létrejötte után került volna sor, azonban a konkrét időpontot felek nem határozták meg. A II. rendű alperes az engedményezést bizonytalan, jövőbeni időben helyezte kilátásba arra az esetre, ha a felperessel vállalkozási szerződést köt, nyilatkozata a felperesnek címzett szándéknyilatkozat, mely szerződéskötési kötelezettséget nem alapoz meg, ezért előszerződés hiányában alaptalan a felperes Ptk. 208. § (3) bekezdésére alapított keresete.

Helyesen hivatkozott azonban a felperes arra, hogy az elsőfokú bíróság a felperes kártérítési igénye tekintetében a Ptk. 221. §-ban foglalt indokolási kötelezettségét elmulasztotta. A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának 206. számú állásfoglalásának b) pontja értelmében azonban az indokolási kötelezettség elmulasztása miatt az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezésére a Pp. 252. §-ának (2) bekezdése alapján csak akkor kerülhet sor, ha az elsőfokú határozatból és az eljárás adataiból nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság döntését mire alapította, s ezért az érdemi határozat nem bírálható felül. Ha azonban az érdemi döntéshez szükséges adatok rendelkezésre állanak, érdemi döntést kell hozni.

A felperes kártérítési igényét arra alapította, hogy az I. rendű alperes jogellenes magatartása, az engedményezési szerződés megszegése miatt a perbeli igényt vállalkozói díjkövetelésnek külön perben kellett érvényesítenie, a per kapcsán a kártérítés összegében megjelölt költsége merült fel. A Ptk. 318. § szerint alkalmazandó Pp. 339. §-a alapján a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy kára következett be, a kárt a károkozó tevékenysége vagy mulasztása okozta, a kár bekövetkezte és a károkozó magatartás között az okozati összefüggés fennáll. Az okozati összefüggést az olyan magatartás, mulasztás alapozza meg, amely alkalmas az eredmény létrehozására, meghatározó a károsodás bekövetkeztében. Felperes a K.Kft.-vel vállalkozási szerződést kötött, a Gf.30.341/2008. számú perben vállalkozói díj címén érvényesített igényt a K. Kft.-vel szemben. Ez az igényérvényesítés független a jelen perbeli igénytől, a II. rendű alperessel kötött engedményezési szerződésből eredő követelés érvényesítésétől. A két per tényállása, jogalapja a fent már kifejtettek szerint különböző. Ebből következően

felperest választási lehetőség illetve meg: kizárólag az engedményezési szerződés vagy kizárólag a vállalkozási szerződés, vagy mindkét szerződés alapján érvényesít-e igényt. Felperes saját döntése volt, hogy a vállalkozási szerződés alapján a K.Kft.-vel szemben terjeszt elő keresetet, lehetősége lett volna arra, hogy az engedményezési szerződés megszegésére hivatkozással a vállalkozói díjra irányuló per helyett az engedményezési szerződés teljesítése iránti pert indítsa meg. A felperes a vállalkozói díj iránti pert a megrendelő K.Kft. nem teljesítése miatt kezdeményezte, a kárként érvényesített perköltség a megrendelő K.Kft. késedelme miatt merült fel, nincs okozati összefüggés az I. rendű alperes azon magatartása és a kár bekövetkezése között, hogy I. rendű alperes az engedményezés ellenére nem fizetett felperesnek, ezért felperes kártérítés megfizetésére irányuló keresete alaptalan.

A másodfokú eljárás során fogatosított bizonyítás alapján azonban a másodfokú bíróság megállapította, hogy 2005. november hó 21. napján II. rendű alperes a VI. számú részszámlából az I. rendű alperes felé fennálló 150.000.000,- forint +ÁFA összegű követeléséből 68.000.000,- forintot a felperesre engedményezett. Az engedményezés tényét alátámasztja a 2005. november hó 15. napján felvett emlékeztető, melyben a II. rendű alperes kijelentette, hogy a VI. szakaszszámlából ki nem fizetett összeget az alvállalkozói számlák kiegyenlítésére kívánja fordítani, az erre vonatkozó nyilatkozatokat megteszi. Az okirat szerint vállalta 150.000.000,- forint bruttó összeg feltételezése mellett az engedményezetti kör név szerinti közlését az engedményezendő összegek megjelölésével. Ennek megfelelően 2005. november hó 21. napján az átutalt összeg felosztására kedvezményezettként engedményezéssel bruttó 68.000.000,- forint erejéig a felperest jelölte meg, az okiratot az I. rendű alperesnek megküldte. Az emlékeztető és az ennek alapján megtett nyilatkozat együttes tartalma, szóhasználat egyértelműen cáfolja dr. V.T. és B. T. tanúk azon előadását, hogy a nyilatkozat nem engedményezést, hanem csupán felosztási tervet jelent. A 2005. november hó 21. napján kelt okirattal a II. rendű alperes határozott nyilatkozatot tett arra, hogy az I. rendű alperestől a VI. számú számlából járó követelésből 68.000.000,- forintot a felperesre engedményezett. Mindezzel összhangban áll S. K. tanú előadása, aki szerint 2005. november hó 15. napját követően a II. rendű alperesnek arról kellett nyilatkoznia, hogy mekkora összeget kíván az alvállalkozókra engedményezni. Tartalmában az engedményezés tényére utal T. Ö. tanúvallomása, aki szerint a II. rendű alperes részére a vállalkozási szerződés és megállapodást követően írásban történt engedményezés. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy téves az a perben több alkalommal felhozott hivatkozás, mely szerint az engedményezés akkor jön létre, ha az engedményezett követelést a kötelezett teljesíti, elismeri. Az engedményezés a felek erre vonatkozó nyilatkozata alapján jön létre függetlenül a kötelezett teljesítési szándékától és készségétől.

Tévesen hivatkozott a II. rendű alperes arra, hogy a G.20.879/2007/31. és Gf.IV.30.341/2008/3. számú ítéletben a bíróság a felperes követelését jogerősen elbírálta, a perfüggőség miatt a felperes igénye érdemben nem tárgyalható. A másodfokú bíróság Gf.IV.30.170/201/3. számú végzésében részletesen kifejtette,

hogy a G.20.879/2007/31. számú ítélettel elbírált perben, a II. rendű alperessel szembeni kereset ténybeli alapja a K.Kft.-t terhelő kötelezettségért történt kezességvállalás volt, míg jelen perben érvényesített követelés azon a tényen alapul, hogy II. rendű alperes a felperesre engedményezett követelésért felel kezesként. A G.20.879/2007. számú perben a II. rendű alperessel szembeni marasztalás jogalapja a Ptk. 272. § (1) bekezdése, míg jelen perben a jogalap a Ptk. 330. § (1) bekezdése és a kezesség nem ugyanannak a kötelezettnek a tartozásáért áll fenn. A Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontja három együttes feltételt kíván: „félazonosságot”, „tényazonosságot”, és „jogazonosságot”. A fentiekben kifejtettek szerint jelen perben a tény és jogalap egyaránt eltérő, ezért a felperes követelése nem ítélt dolog.

Tévesen hivatkozott a II. rendű alperes arra is, hogy a csődegyezség ítélt dolog, engedményezni azt a követelést, ami az I. rendű alperessel szemben áll fenn a csődegyezség jogerejére és ítélt dolog voltára tekintettel nem lehet. A Cstv. 10. § (2) bekezdés f) pontja alapján a hitelező köteles a fennálló követeléseiket a csődeljárás elrendeléséről szóló végzés közzétételétől számított 30 napon belül bejelenteni az adósnak és a vagyonfelügyelőnek. Felperes a G.20.879/2007/31. számú ítélet alapján fennálló, II. rendű alperest a K. Kft. tartozásáért kezesként terhelő 140.500.000,- forint és járulékai követelésre hitelezői igénybejelentést tett a csődeljárásban. A felperesre engedményezett követelésért fennálló kezesség alapján hitelezői igénybejelentés nem történt, ennek alapján abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a hitelezői igénybejelentés elmulasztó hitelező igényére a csődegyezség kihat-e. A K.Rt. csődeljárását a Fővárosi Bíróság Cspk.01-10-000025. szám alatt 2010. június hó 19. napján közzétett végzésével rendelte el, ezért a Cstv. 2011. évi CXV. törvénnyel módosított, 2011. augusztus hó 4. napjától hatályos 20. § (3) bekezdése nem alkalmazható, mely az igény-bejelentési határidőt elmulasztó és ezért nyilvántartásba nem vett hitelezői igény jogosultja igényérvényesítését kizárja. A Cstv. 2011. augusztus hó 4. napja előtt hatályos rendelkezései a csődeljárásban hitelezői igénybejelentéssel nem élő fél helyzetét és igény érvényesítését nem szabályozták, az igényérvényesítés korlátozásának kimondására nem került sor. Ezért a hitelező, aki a csődeljárásban nem jelentette be követelését, vagy késedelmesen jelentette be azt, a csődegyezségnek nem részese, az egyezség rá nem hat ki. Ennek következményeként az a hitelező, aki csődeljárásban nem, vagy késedelmesen jelentette be az igényét a sikeres csődegyezség megkötését követően peres vagy peren kívüli eljárásban az igényét érvényesítheti (Pécsi Ítéltábla Polgári Kollégiumának 2010. október hó 22. napján elfogadott kollégiumi álláspontja). Téves a II. rendű alperes hivatkozása azért is, mert a felperes a perben nem a csődegyezség hatálya alatt történt engedményezésre alapította igényét, a csődegyezség pedig a csődeljárást megelőző engedményezés és annak alapján történt teljesítést nem érinti.

Fentiekre tekintettel mivel a perben érvényesített követelésre felperes hitelezői igénybejelentést a csődeljárásban nem tett, e követelés tekintetében a csődegyezség megkötésében nem vett részt, nincs akadálya annak, hogy be nem

jelentett igényét perben érvényesítse, a csődegyezség ennek nem korlátja, nem minősül a követelés a csődegyezség szempontjából ítélt dolognak.

Fentiekre tekintettel mivel II. rendű alperes 2005. november hó 21. napján a VI. részszámlából a G.20.899/2006. számú ügyben történt jogerős elszámolásra is figyelemmel fennálló követeléséből 68.000.000,- forintot a felperesre engedményezett, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint megváltoztatta, és kötelezte az I. rendű alperest, hogy a II. rendű alperes felé a Gf.IV.30.271/2009/8. számú jogerős ítélet alapján teljesítendő 204.217.000,- forintból 68.000.000,- forintot a felperes részére fizessen meg. Amennyiben ugyanis az I. rendű alperest a Gf.IV.30.271/2009/8. számú ítélet figyelmen kívül hagyásával közvetlenül kötelezné a másodfokú bíróság a felperes javára az engedményezett összeg megfizetésére, ez az I. rendű alperes kétszeri köteleztetését jelentené, mivel a II. rendű alperes javára jogerősen megítélt összeg az engedményezett követelést magába foglalja, nem azon felüli fizetési kötelezettség az I. rendű alperes terhére. Kiemeli e tekintetben a másodfokú bíróság azt is, hogy az engedményezés a Gf.IV.30.271/2009/8. számú jogerős ítélet alapján a II. r. alperest az engedményezés időpontjában megillető 150.000.000.-forint+ÁFA követelésből történt. A Ptk. 328. § (3) bekezdése értelmében az engedményezéssel a kötelezettet értesíteni kell; a kötelezett az értesítésig jogosult az engedményezőnek teljesíteni, míg a 328. § (4) bekezdése szerint, ha a kötelezettet az engedményező értesíti, a kötelezett az értesítés után csak az új jogosultnak (engedményes) teljesíthet. A felperes az I. rendű alperessel szemben megítélt követelés tekintetében a II. rendű alperes helyébe lépve (329. § (1) bekezdés) érvényesítheti igényét, az I. rendű alperes a számára a 10.G.20.899/2006/179. számú ítéletben megállapított teljesítési határidő már letelt, ezért a felperes, mint jogutód felé újabb teljesítési határidő biztosítása nélkül, azonnali hatállyal köteles teljesíteni. A 2005. november hó 21. napján kelt nyilatkozatot a II. rendű alperes az I. rendű alperesnek S.K. tanú vallomása is figyelemmel megküldte, az értesítés időpontjától az I. rendű alperes csak a felperes részére teljesíthet.

A II. rendű alperes helytállási kötelezettségét a másodfokú bíróság a Ptk. 330. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

A felperes a keresetben érvényesített 147.500.000,- forint követelésből 117.800.000,- forint tőke után 2005. november hó 1. napjától, 29.700.000,- forint tőke után 2007. július 17. napjától érvényesített késedelmi kamatigényt. A felperes az engedményezés alapján 68.000.000.-forint összegű követelés jogosultjává vált, melynek kiegyenlítésével engedményezés hiányában a II. r. alperes felé az I. r. alperes a G.20.879/2006/179. számú és Gf.IV.30.271/2009/8. számú ítéletek alapján 2006. január hó 18. napjával esett késedelembe. A felperest az engedményezés után esedékessé váló kamatok külön kikötés hiányában is megilletik (BH1996. 31 szám alatt közzétett eseti döntés), ezért a jogerős ítélet alapján az engedményezett összeg után járó késedelmi kamatokat is köteles az I. r. alperes a felperesnek megfizetni.

A másodfokú bíróság a megváltoztatott ítéleti rendelkezésekre figyelemmel a pernyertesség, pervesztesség aránya alapján a Pp. 81. §-a szerint döntött az első és másodfokú költségek viseléséről.

P é c s, 2012. január 25.

. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné Dr. Antók Éva s.k. előadó bíró,
Dr. Zóka Ferenc s.k. bíró